

Ekonomski rast, strukturne reforme i mirovinski sustav

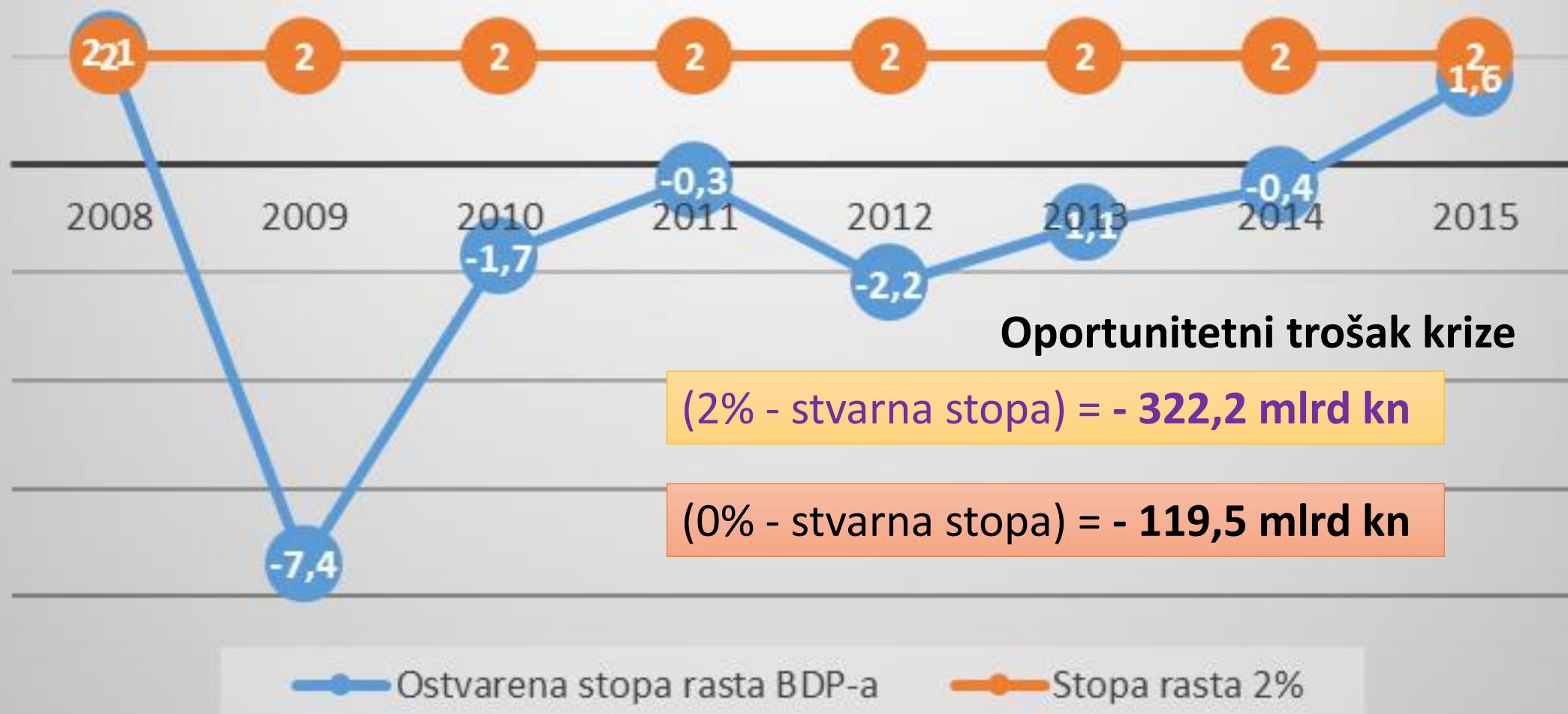
Prof. dr. sc. Vladimir Čavrak, redoviti profesor u trajnom zvanju

Ekonomski fakultet Sveučilišta u Zagrebu

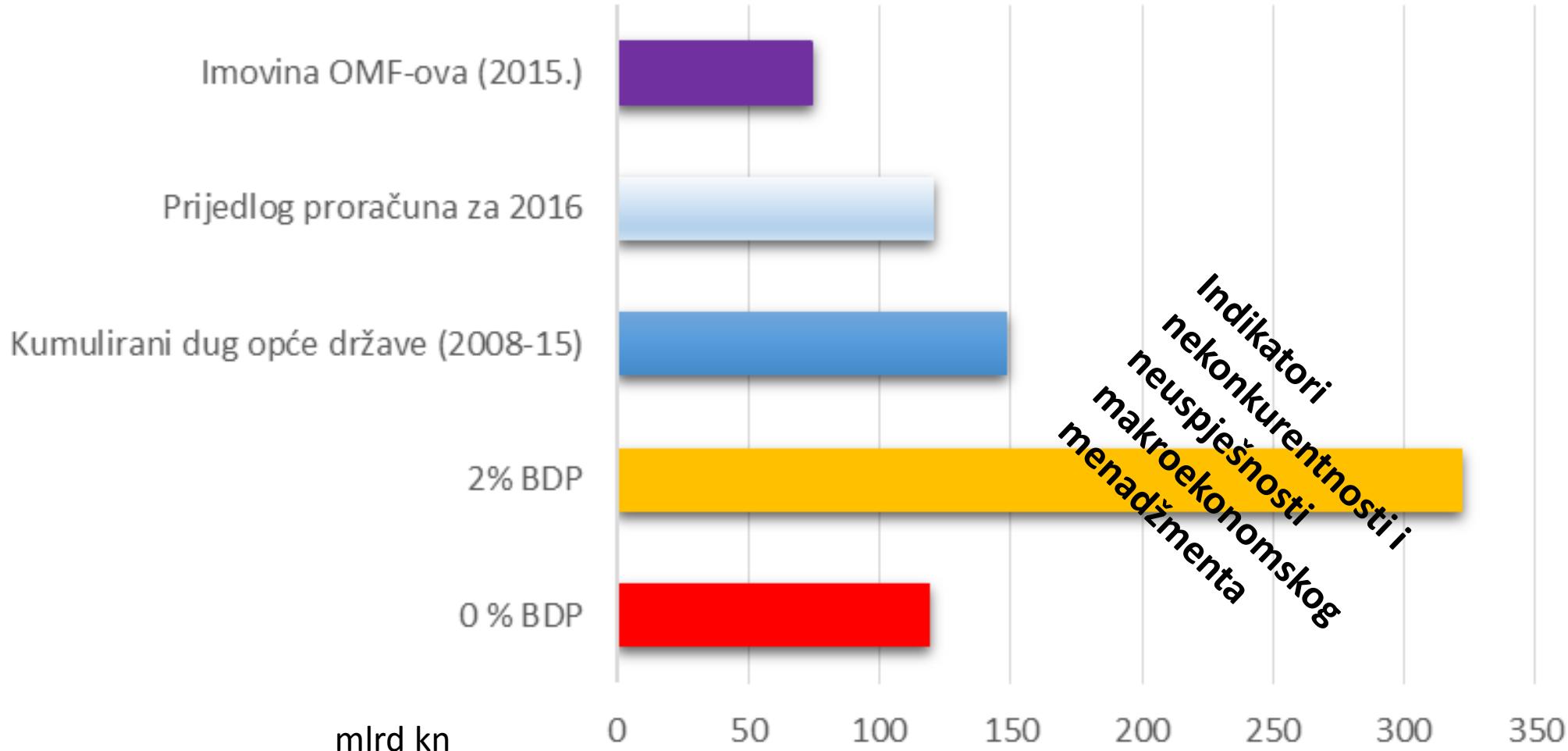
e-mail: vcavrak@efzg.hr

Web: vladimir-cavrak.from.hr

"Izgubljeni" BDP, 2008-15

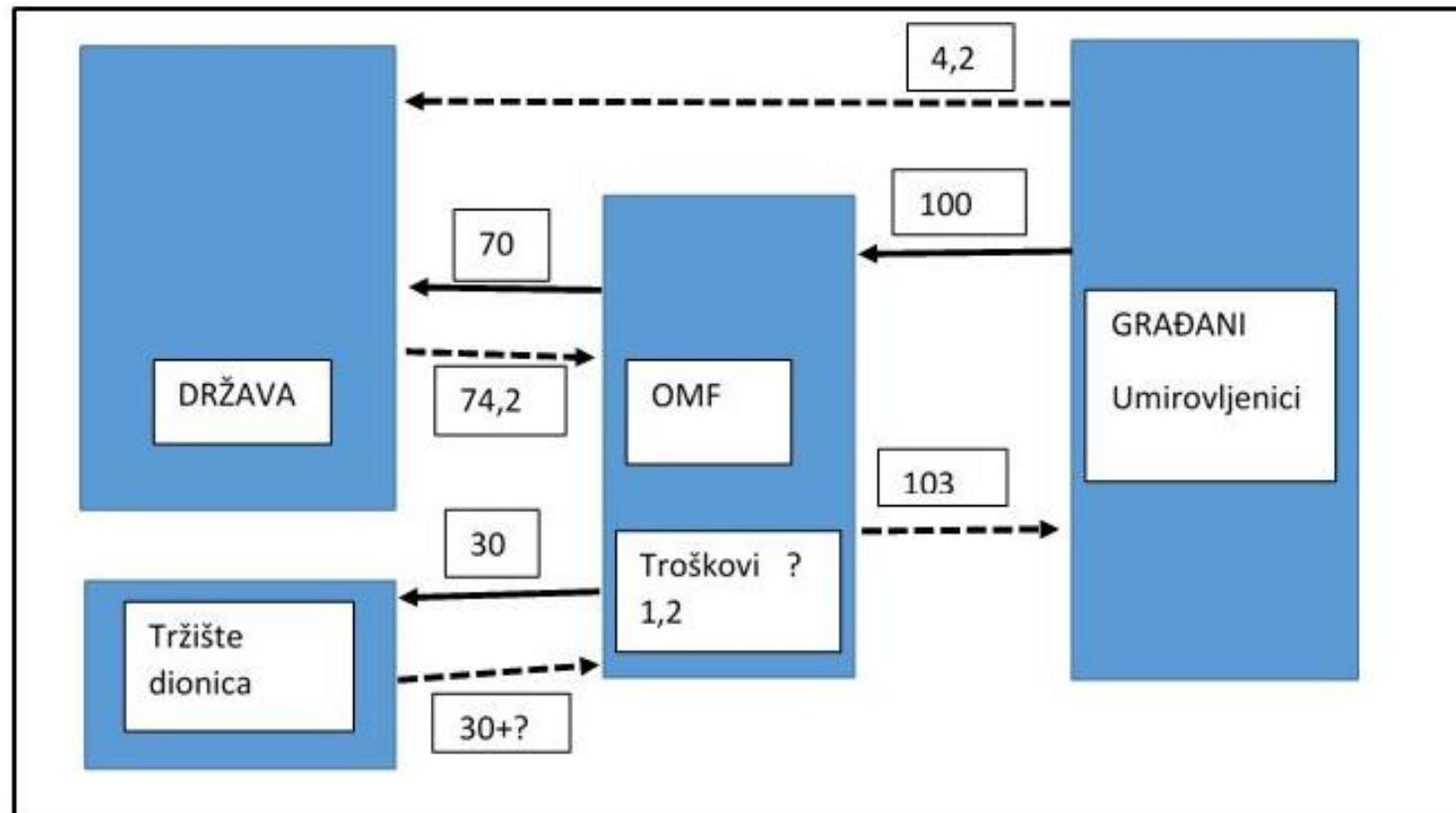

Glavni problem - izostanak stope rasta, 2008-15

Pojednostavljena shema funkcioniranja OMF

Građani u isto vrijeme uplaćuju novac kao članovi fonda i plaćaju kasnije dodatni porez za iskup državnih obveznica koje „donose prinos“!

Konačni saldo financijske imovine građana (?)
=
-1,2

(A) Financijske transakcije s državom čine 70% Vrijedi „rikardijanska ekvivalencija“

(B) Financijske transakcije na dioničkom tržištu, saldo=?

Zaključci

- Deficit mirovinskog sustava i dalje postoji, povećava se i skuplje se financira
- Umjesto generacijske solidarnosti i pravednosti preferira se sadašnja generacija nasuprot prethodne i djelomično buduće
- U transakcijama s državom (70% imovine OMF) građani imaju dugoročno smanjenje finansijske imovine („veće“ mirovine - veći porezi – troškovi upravljanja = neto manja finansijska imovina građana).
- U transakcijama na tržištu korporacijskih vrijednosnica (30%) budući prinosi su nepoznati a kada bi se danas morale isplatiti mirovine OMF-va i prodati dionički portfelj, ostvarili bi se gubitci (dugoročni pad vrijednosti dionica) – rizik buduće insolventnosti je na članovima OMF-ova
- Netransparentan sustav s ugrađenim velikim dugoročnim rizikom – potrebno dodatno zaštитiti građane članove OMF-ova

Matrica zainteresiranih skupina

Skupina	Koristi	Štete	Neto korist	Čiji je rizik?
1. Građani: - Uplaćuju doprinos (danas) - Plaćaju veći porez (sutra)	Uvećani prinosi na uplate Primaju veće mirovine	Uplate u OMF Veći porezi zbog otkupa obveznica; Plaćaju trošak upravljanja OMF	+ - -	Građani Građani
2. Država (proračun)	Financiranje deficit-a bez banaka i inozemstva na „kvazi finansijskom tržištu“	„Tranzicijski trošak“ Plaća kamate na dio deficit-a uzrokovani stvaranjem II stupa	- -	Građani Građani
3. Fond menadžeri	Visoki bonusi i plaće koje ovise o današnjim rezultatima a ne o stvarnoj visini budućih mirovina	?		Građani

Zaključak: deficit mirovinskog sustava rješavati kao dio nacionalnog programa reformi

- Deficit mirovinskog sustava nije eliminiran nego je „skriven“ u većem proračunskom deficitu i (većem) javnom dugu
- Uvjerenje da će članovi II. stupa dobiti veće mirovine zanemaruje činjenicu da će ti isti članovi (ili njihova djeca) kao porezni obveznici morati plaćati veće poreze zbog kumuliranog proračunskog deficit-a – neto učinak na ukupnu finansijsku imovinu građana dugoročno je negativan
- Glavni problemi RH opstaju zbog nesposobnosti generiranja:
 - konkurentnog gospodarstva i
 - prihvatljive stope rasta
- Problemi deficit-a mirovinskog sustava mogu se riješiti samo kao dio cjelovitih reformi gospodarstva, društva i države – potreban demokratski dijalog i demokratski konsenzus
 - Nacionalni program reformi
 - Plan konvergencije